Høringssvar vedrørende pakkeforløb for mennesker med kroniske lænderygsmerter

Dansk Selskab for Kvalitet i Sundhedsvæsenet (DSKS) takker for muligheden for at afgive høringssvar til Sundhedsstyrelsens udkast til pakkeforløb for mennesker med kroniske lænderygsmerter.

DSKS støtter ambitionen om at skabe mere sammenhængende, patientcentrerede og individuelt tilrettelagte forløb med udgangspunkt i patientens behov, funktionsevne, ressourcer og muligheder for mestring. Vi finder det positivt, at der lægges vægt på tværsektoriel koordinering, differentieret støtte og en styrket indsats for patienter med særlige behov.

DSKS ønsker med afsæt i selskabets ekspertise inden for kvalitetsudvikling, patientsikkerhed og implementering særligt at fremhæve fire forudsætninger for, at pakkeforløbet kan omsættes til konkrete og dokumenterbare kvalitetsforbedringer for patienterne.

1. Tæt inddragelse af udførende aktører og kvalitetsmiljøer
DSKS anbefaler, at de sundhedsprofessionelle, der skal varetage indsatserne, samt relevante faglige kvalitets- og vidensmiljøer inddrages tæt i den konkrete udvikling, afprøvning og implementering af pakkeforløbet. Deres erfaringer og kompetencer er afgørende for at udvikle fagligt velfunderede, anvendelige og patientsikre arbejdsgange med tydelig ansvarsfordeling og sikker overlevering på tværs af sektorer og organisationer.

Patienter og pårørende bør ligeledes inddrages systematisk i udvikling og evaluering af forløbene. Patienternes mål, præferencer og erfaringer er væsentlige for at sikre, at de tilrettelagte indsatser opleves som meningsfulde og sammenhængende.

Der bør samtidig være særlig opmærksomhed på økonomiske, sproglige, sociale og digitale barrierer, som kan begrænse patienternes muligheder for at deltage i og få udbytte af pakkeforløbet. Den foreslåede differentiering efter behov for støtte er positiv, men bør følges op med viden om, hvorvidt indsatsen faktisk bidrager til større lighed i sundhed.

2. Pilotafprøvning af samlede patientforløb
DSKS anbefaler, at der gennemføres systematisk pilotafprøvning af de samlede patientforløb som led i den trinvise implementering og forud for fuld udbredelse.

Afprøvningen bør ikke alene omfatte enkelte faglige indsatser eller digitale løsninger, men også samspillet mellem de involverede aktører, de samlede arbejdsgange, tværsektorielle overgange og patienternes oplevelse af forløbet.

Patientsikkerhed bør være et eksplicit fokus, herunder risikoen for uklart behandlings- og koordinationsansvar, tab af information, mangelfuld overlevering og utilstrækkelig opfølgning ved overgange mellem sektorer.

PRO-skemaer, digitale behandlingsplaner og øvrige understøttende løsninger bør afprøves som integrerede dele af de kliniske arbejdsgange og vurderes med hensyn til både faglig anvendelighed, patientsikkerhed og patienternes mulighed for aktiv deltagelse.

Erfaringerne fra pilotafprøvningen bør anvendes systematisk til justering af arbejdsgange og samarbejdsformer, inden løsningerne udbredes yderligere. Dette vil understøtte en læringsorienteret implementering og mindske risikoen for utilsigtede konsekvenser.

3. Bygge videre på eksisterende tilbud, kompetencer og samarbejdsrelationer
DSKS anbefaler, at implementeringen i videst muligt omfang bygger videre på relevante eksisterende tilbud, strukturerede patientforløb, faglige kompetencer og velfungerende tværsektorielle samarbejdsrelationer. Allerede gennemførte vurderinger og indsamlede oplysninger bør genanvendes, hvor det er fagligt relevant og muligt, så patienterne oplever kontinuitet, og dobbeltarbejde, gentagne vurderinger og unødige behandlerskift undgås.

Det er væsentligt, at den fælles digitale behandlingsplan understøtter reel koordinering og fælles forståelse af patientens mål og videre forløb. Informationsdeling er en vigtig forudsætning, men sikrer ikke i sig selv sammenhæng og kvalitet.

Der bør derfor være en tydelig beskrivelse af ansvar for opfølgning, kommunikation og håndtering af ændringer i patientens tilstand og behandlingsbehov på tværs af aktører. Dette er særligt vigtigt for patienter med komplekse problemstillinger og behov for indsatser fra flere dele af sundhedsvæsenet.

4. Systematisk kvalitetsmonitorering og løbende forbedring med fokus på patientrelevante resultater
DSKS finder det positivt, at udkastet lægger op til monitorering af implementering og efterlevelse, sundhedsfaglig kvalitet samt patientorienterede resultater.

Vi vil dog understrege, at overholdelse af tidsfrister, udarbejdelse af behandlingsplaner og gennemførelse af planlagte aktiviteter ikke i sig selv er tilstrækkelige mål for kvaliteten af pakkeforløbet.

Det er afgørende også at kunne følge, om pakkeforløbet medfører forbedringer, der har reel betydning for patienterne, herunder funktionsevne, livskvalitet, deltagelse i hverdags- og arbejdsliv, oplevet sammenhæng og mulighed for at mestre livet med kroniske smerter.

DSKS anbefaler derfor, at der tidligt i implementeringen udvikles et begrænset og fagligt meningsfuldt sæt kvalitetsindikatorer, som omfatter både processer, patientrelevante resultater og tværsektoriel sammenhæng. Indikatorerne bør så vidt muligt bygge på eksisterende data og validerede måleredskaber og udvikles under hensyntagen til datakvalitet og den administrative byrde.

Monitoreringen bør desuden gøre det muligt at identificere uønsket variation og ulighed mellem patientgrupper og geografiske områder.

Det er centralt, at data ikke alene anvendes til national opfølgning og dokumentation, men også stilles til rådighed for de udførende aktører og anvendes aktivt til lokalt og tværsektorielt forbedringsarbejde.
DSKS anbefaler således, at monitorering kobles direkte til en systematisk tilgang til kvalitetsudvikling, hvor resultaterne løbende omsættes til læring, justering og forbedring af patientforløbene.

Afsluttende bemærkninger
DSKS anbefaler, at ovenstående forudsætninger konkretiseres i en samlet implementerings- og kvalitetsudviklingsplan med tydelig ansvarsfordeling, milepæle, systematisk opfølgning og mulighed for løbende læring og justering.

Planen bør omfatte såvel de faglige indsatser som det tværsektorielle samarbejde, patientsikkerheden, patientinddragelsen og den løbende kvalitetsmonitorering.

DSKS ønsker særligt at fremhæve, at etableringen af nye organisatoriske rammer, patientrettigheder og digitale løsninger ikke i sig selv sikrer højere kvalitet. Den afgørende ambition bør være, at pakkeforløbet fører til dokumenterbare forbedringer i patienternes funktionsevne, livskvalitet, tryghed og oplevelse af sammenhæng.

En systematisk og læringsorienteret tilgang til implementering og kvalitetsudvikling vil efter DSKS' opfattelse være afgørende for, at pakkeforløbets ambitioner realiseres i praksis.

Med venlig hilsen
Søren Valgreen Knudsen
Formand, Dansk Selskab for Kvalitet i Sundhedsvæsenet (DSKS)